

P I S A N O U P U T S T V O

Postupci u slučaju nezgode ili vanrednog događaja

U slučaju nezgode ili vanrednog događaja koji može da nastupi tokom prevoza, članovi posade u vozilu treba da postupe na sledeći način, kada to bude bezbedno i izvodljivo:

- Pritisnite kočnicu, isključite motor i isključite struju aktiviranjem glavnog prekidača, gde je to moguće;
- Izbegavajte izvor plamena, a naročito nemojte da pušite i ne uključujte bilo kakvu električnu opremu;
- Obavestite odgovarajuće službe za hitne slučajeve, navodeći što više podataka o udesu ili nezgodi i supstancama o kojima se radi;
- Obucite sigurnosnu jaknu i postaviti stojeće znakove upozorenja na adekvatan način;
- Imajte spremna dokumenta o transportu kada dođu pozvane službe;
- Nemojte da ugazite u izlivenu supstancu ili da je dodirujete i izbegavajte da udišete paru, dim, prašinu ili isparenja, tako što ćete stajati uz vetar;
- Kada to bude prikladno i bezbedno, upotrebite aparat za gašenje požara da ugasite mali/početni plamen na gumama, kočnicama i odeljcima za motor;
- Požar u prostoru za smeštaj tovara ne treba da gase članovi posade vozila;
- Kada to bude prikladno i bezbedno, upotrebite opremu iz vozila da sprečite oticanje izlivenih supstanci u vodenu sredinu ili u kanalizacioni sistem i da zaustavite razlivanje supstanci;
- Udaljite se od mesta nezgode ili udesa, upozorite ostala lica da se
- udalje i sledite usputstva službi za hitne slučajeve;
- Uklonite bilo koji deo kontaminirane odeće i upotrebljene kontaminirane zaštitne opreme i odstranite ih na bezbedan način.

Dodatna uputstva za članove posade motornog vozila o mogućim rizicima kod opasne robe, razvrstane po klasama, kao i o merama koje treba preduzeti u datim okolnostima

Listice opasnosti i oznake	Mogući rizici	Dodatno uputstvo
(1)	(2)	(3)
<p>Eksplzivne supstance i predmeti</p> <p>1 1.5 1.6</p>	<p>Mogu imati niz osobina i efekata, kao što su masovna detonacija; izbacivanje krhotina; vatra i visoka temperatura; nastanak jake svetlosti, glasne buke ili dima. Osetljivi na udar i/ili uticaje i/ili toplotu.</p>	<p>Stanite u zaklon ali se sklonite od prozora.</p>
<p>Eksplzivne supstance i predmeti</p> <p>1.4</p>	<p>Manji rizik od eksplozije i požara.</p>	<p>Stanite u zaklon.</p>
<p>Zapaljivi gasovi</p> <p>2.1</p>	<p>Rizik od požara. Rizik od eksplozije. Mogu biti pod pritiskom. Rizik od gušenja. Mogu izazvati opekotine i/ili promrzline. Posude mogu da eksplodiraju prilikom zagrevanja.</p>	<p>Stanite u zaklon. Udaljite se od nižih površina.</p>
<p>Nezapaljivi, neotrovni gasovi</p> <p>2.2</p>	<p>Rizik od gušenja. Mogu biti pod pritiskom. Mogu izazvati promrzline. Posude mogu da eksplodiraju prilikom zagrevanja.</p>	<p>Stanite u zaklon. Udaljite se od nižih površina.</p>
<p>Otrovni gasovi</p> <p>2.3</p>	<p>Rizik od gušenja. Mogu biti pod pritiskom. Mogu izazvati opekotine/promrzline. Posude mogu da eksplodiraju prilikom zagrevanja.</p>	<p>Koristite zaštitnu masku za evakuaciju. Stanite u zaklon. Udaljite se od nižih površina.</p>
<p>Zapaljive tečnosti</p> <p>3</p>	<p>Rizik od požara. Rizik od eksplozije. Posude mogu da eksplodiraju prilikom zagrevanja.</p>	<p>Stanite u zaklon. Udaljite se od nižih površina. Sprečite da izlivena supstance oteku u vodenu sredinu ili kanalizaciju.</p>
<p>Zapaljive čvrste materije, samoreagujuće supstance i neosetljivi eksplozivi</p> <p>4.1</p>	<p>Rizik od požara. Zapaljive ili sagorive, mogu se zapaliti od toplote, iskre ili plamena. Mogu da sadrže samozapaljive supstance koje su podložne egzotermnom razlaganju u slučaju dotoka toplote, kontakta sa drugim supstancama (kao što su kiseline, jedinjenja teških metala ili amonijaka), trenja ili udarca. Sve to može da dovede do stvaranja štetnih i zapaljivih gasova ili isparenja. Posude mogu da eksplodiraju prilikom zagrevanja.</p>	<p>Sprečite da izlivena supstance oteku u vodenu sredinu ili kanalizaciju.</p>
<p>Supstance podložne spontanom sagorevanju</p> <p>4.2</p>	<p>Rizik od spontanog sagorevanja kod oštećene ambalaže i prosipanja sadržaja. Može snažno da reagije u kontaktu sa vodom.</p>	

Listice opasnosti i oznake (1)	Mogući rizici (2)	Dodatno uputstvo (3)
Supstance koje u kontaktu sa vodom, emituju zapaljive gasove 4.3	Rizik od požara i eksplozije u kontaktu sa vodom.	Prosute supstance treba držati na suvom tako što će se prekriti prosute količine.
Oksidirajuće supstance 5.1	Rizik od paljenja i eksplozije. Rizik od snažne reakcije u kontaktu sa zapaljivim supstancama.	Izbegavati mešanje sa zapaljivim ili sagorivim supstancama (npr. piljevina).
Organski peroksidi 5.2	Rizik od egzoternog razlaganja na povišenim temperaturama, kod kontakta sa drugim supstancama (kao što su kiseline, jedinjenja teških metala ili amonijaka), trenja ili udarca. Sve to može da dovede do stvaranja štetnih i zapaljivih gasova ili isparenja.	Izbegavati mešanje sa zapaljivim ili sagorivim supstancama (npr. piljevina).
Otrovne supstance 6.1	Rizik od intoksikacije. Rizik za vodenu sredinu i kanalizacioni sistem.	Koristiti zaštitnu masku za evakuaciju.
Infektivne supstance 5.2	Rizik od infekcije. Rizik za vodenu sredinu i kanalizacioni sistem.	
Radioaktivne materije 7A 7B 7C 7D	Rizik od unosa u organizam i spoljne radijacije.	Ograničiti vreme izlaganja.
Fisioni materijal 7E	Rizik od nuklearne lančane reakcije.	
Korozivne supstance 8	Rizik od opekotina. Mogu snažno reagovati jedna na drugu, na vodu i na druge supstance. Rizik za vodenu sredinu i kanalizacioni sistem.	Sprečite da izlivena supstance oteku u vodenu sredinu ili kanalizaciju.
Razne opasne supstance i predmeti 9	Rizik od opekotina. Rizik od eksplozije. Rizik za vodenu sredinu i kanalizacioni sistem.	Sprečite da izlivena supstance oteku u vodenu sredinu ili kanalizaciju.

Napomena 1: Za opasnu robu sa višestrukim rizicima i za kombinovane toware, treba se pridržavati svake relevantne stavke.

Napomena 2: Gore navedeno dodatno uputstvo može se korigovati tako da prikaže klasu opasne robe koja se prevozi i odgovarajuće prevozno sredstvo.

Oprema za ličnu i opštu zaštitu za sprovođenje opštih postupaka i hitnih mera za određeni slučaj opasnosti, koju treba držati u vozilu u skladu sa odeljkom 8.1.5 ADR

U transportnoj jedinici će se uvek držati sledeća oprema, za sve brojeve listica opasnosti:

- a svako vozilo, najmanje jedan klinasti podmetač, veličine prilagođene težini vozila i prečniku točka;
 - dva stojeća znaka upozorenja;
 - tečnost za ispiranje očiju^{a)}; i
- za svakog člana posade:
- sigurnosna jakna (npr. kako je navedeno u standardu EN 471);
 - ručna svetiljka;
 - par zaštitnih rukavica; i
 - zaštita za oči (npr. zaštitne naočari).

Dodatna oprema neophodna za pojedine klase:

- maska za hitnu evakuaciju^{b)} za svakog člana posade vozila će se držati u vozilu sa listicama opasnosti broj 2.3 ili 6.1;
- lopata^{c)},
- prekrivač za odvod^{c)},
- plastična posuda za sakupljanje^{c)}.

^{a)} Nije potrebno za oznake za opasnost broj 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 i 2.3.

^{b)} Na primer maska za hitnu evakuaciju, u kombinaciji sa filterom za gas/prašinu tipa A1B1E1K1-P1 ili A2B2E2K2-P2 koja je slična masci opisanoj u standardu EN 141.

^{c)} Zahteva se samo za listice opasnosti broj 3, 4.1, 4.3, 8 i 9.